

Verslag Lunchworkshop 15-11-2024: Hatert, een wijk vol energie! Zit jij er warmPjes bij, deze winter? Leren van Ervaringen

Tekst en foto's door Martijn Gerritsen

De bladeren vallen, het is weer tijd om de verwarming aan te zetten. Maar voor lang niet iedereen is dit vanzelfsprekend. In Nederland zien zo'n 600.000 huishoudens op tegen een (te) hoge energierekening. Veel mensen zetten daarom de verwarming of heel laag of helemaal niet meer aan. De rekening blijft dan wel laag, maar de gevolgen voor gezondheid en welzijn kunnen zeer schadelijk zijn. Speelt dit ook in Hatert? En wat kunnen we hier dan samen aan doen?

Inloop met lunch

De workshop startte met een heerlijke lunch, bereid door een bewoner uit de wijk. Onder genot van soep en broodjes konden de deelnemers alvast met elkaar in gesprek. Mark Wiering, onderzoeker bij de Radboud Universiteit en betrokken bij COPPER, heette iedereen van harte welkom in het Wijkcentrum Hatert. Naast een aantal inwoners van Hatert waren ook professionals van organisaties uit de wijk aanwezig, waaronder Bindkracht10, Huis van Compassie, en Steunpunt Energietransitie.

Waar is energie voor bedoeld?

Karin Landsbergen, werkzaam bij het lectoraat Sociale Duurzame Praktijken van de Hogeschool Arnhem Nijmegen, introduceerde vervolgens het onderwerp van de

workshop. Ze vertelde dat het belangrijk is om stil te staan bij hoe burgers energie gebruiken om te begrijpen waar en waarom energiearmoede voor komt in Nederland. Een laag inkomen, hoge energieprijzen, een slechte energetische kwaliteit van de woning, en een hoog energieverbruik zijn factoren die burgers kwetsbaar maken voor energiearmoede. Ook komt er veel ‘verborgen’ armoede voor op het gebied van energie.

Karin benadrukte dat er verschillende technische, financiële en sociale maatregelen zijn die genomen kunnen worden om het probleem te verminderen of verhelpen. Soms kan beleid mensen juist in de weg zitten. Ze gaf aan dat het dus vooral belangrijk is om het perspectief van bewoners voorop te stellen. Energie is namelijk een middel voor mensen om in hun basisbehoeften te kunnen voorzien, zoals het wassen van kleding en gezond blijven. Ze onderstreepte ook “dat mensen niet zielig zijn, maar dat beleid dat misschien wel is”.

Leven met een te hoge energierekening

Jessica van Hinthem deelde daarna haar verhaal als ervaringsdeskundige. In haar presentatie ging ze in op de grote impact die energiearmoede heeft op burgers en hun welzijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat mensen zich niet gehoord en gezien voelen, omdat ze het zich niet kunnen veroorloven om hulp in te schakelen. Vaak speelt schaamte hierbij een rol: het kan als een te grote stap voelen om anderen te benaderen om jou te helpen. Daarnaast is het binnenlaten van hulpverleners in hun eigen huis een hoge drempel voor mensen die hun energierekeningen niet meer kunnen betalen. Ook gaf Jessica aan dat er in Nederland veel energiearmoede is onder werkende armen; zij verdienen vaak net te veel om aanspraak te maken op toeslagen, maar te weinig om goed van rond te kunnen komen.

Wat zijn acties die wel kunnen helpen? Volgens Jessica is het belangrijk om de kennis en ervaringen van mensen die zelf te maken hebben gehad met energiearmoede te benutten. Zij kunnen zich beter verplaatsen in de situatie waarin mensen zich bevinden, of in de afwegingen die zij moeten maken. Verder kunnen sleutelpersonen in de wijk ook een waardevol aanspreekpunt zijn; mensen die een vertrouwd gezicht zijn in de eigen buurt kunnen het gemakkelijker maken om hulp te vragen en toe te laten.

Het is voor instanties als gemeenten en woningcorporaties daarom van groot belang om een vertrouwensband op te bouwen met bewoners die met energiearmoede te maken hebben. Dit is vooral van belang voor de wat Jessica de “donder-op-groep” noemde: een groep mensen die, door de chronische stress die energiearmoede met zich meebrengt, geen ‘ruimte’ hebben in hun hoofd om zich met mogelijke oplossingen bezig te houden.

Een persoonlijke aanpak en veel laagdrempelige acties, bijvoorbeeld door informatie aan te bieden op pleintjes in de wijk, kunnen hierbij helpen. Hier geldt volgens Jessica de kracht van herhaling: als je als gemeente maar één keer een boodschap deelt met een flyer door de bus, dan is de kans kleiner dat iemand actie zal ondernemen en om hulp vraagt dan wanneer diezelfde boodschap, bij wijze van spreken, iedere maand verschijnt in de lokale buurtkrant.

De rol van een energiecoach

In het derde deel van de workshop stond de rol van energiecoaches centraal. Joost van Huis van Compassie lichtte toe wat hij en zijn collega's als energiecoaches zoal doen en tegenkomen in hun werk. Energiefixers zijn in Nijmegen actief om energiebesparende maatregelen te nemen in huis, zoals het plakken van radiatorfolie of een tochtstrip. Daarnaast is het ook belangrijk om met bewoners het gesprek aan te gaan over hoe zij hun gedrag kunnen aanpassen, zodat ze structureel minder energie zullen verbruiken. Zo bepaalt het douchegegedrag van mensen soms tot wel 20% van de energierekening. Deze gesprekken worden door de energiecoaches in Nijmegen gevoerd met bewoners.

Ook Joost onderstreepte dat het vertrouwen van mensen eerst gewonnen moet worden om als energiefixer of -coach aan het werk te gaan. Het vraagt vaak veel tijd en moeite om dit vertrouwen op te bouwen. Energiecoaches met diverse sociaal-culturele achtergronden en talenkennis helpen om zo veel mogelijk mensen te bereiken die baat kunnen hebben bij hulp. De sociale kracht die in buurten aanwezig is kan hierbij worden benut. Joost gaf als voorbeeld dat in de eerste week waarin hij en collega's actief zijn in een wijk er nog niet zo veel afspraken aangevraagd worden. De tweede week is dit al meer, maar de derde week stroomt de agenda vaak vol met aanvragen. Positieve ervaringen worden dan via-via doorgegeven in de buurten, wat ervoor zorgt dat mensen eerder het vertrouwen voelen om een energiecoach of energiefixer thuis uit te nodigen.

Hoe speelt dit in Hatert?

Als afsluiting van de workshop schreven de deelnemers in verschillende groepen op een groot vel op welke inzichten ze hadden opgedaan. Ook gingen ze met elkaar in gesprek over hoe dit speelt in de wijk Hatert, en wat gedaan kan worden om energiearmoede terug te dringen.

LUNCHWORKSHOP - HATERT, EEN WIJK VOL ENERGIE! ZIT JIJ ER WARMPIES BIJ, DEZE WINTER? LEREN VAN ERVARINGEN

De bladeren vallen, het is weer tijd om de verwarming aan te zetten. Maar voor lang niet iedereen is dit vanzelfsprekend. In Nederland zien zo'n 600.000 huishoudens op tegen een (te) hoge energierekening. Veel mensen zetten daarom de verwarming of heel laag of helemaal niet meer aan. De rekening blijft dan wel laag, maar de gevolgen voor gezondheid en welzijn kunnen zeer schadelijk zijn. Speelt dit ook in Hatert? En wat kunnen we hier dan samen aan doen?

Krijg jij hier ook energie van? Dan zien we je graag op 15 november! I.v.m. de lunch is het fijn als je uiterlijk 13 november aanmeldt via de QR code --> of via: <https://forms.office.com/e/LianmuVNrG>

In samenwerking met:

Radoud Universiteit

Driving Urban Transitions

Deze activiteit is onderdeel van de Nijmeegse Energie-4Daagse die plaatsvindt van 12-16 november. Allerlei activiteiten in en om Nijmegen worden afgesloten met een gratis Energie-Markt in De Vasim op zaterdag 16 november van 11-17 uur. Voor het hele programma zie: steunpuntenergietransitie.nl/energie-4daagse

Programma

12.00u Inloop met lunch

12.15u Waar is energie voor bedoeld?

Karin Landsbergen HAN

12.30u Leven met een te hoge energierekening

Jessica van Hinthem HAN

12.45u De rol van een energiecoach

Huis van Compassie Nijmegen

13.00u Met elkaar in gesprek over de vraag: hoe speelt dit in Hatert?

13.55u

Opbrengsten van de dag

14.00u

Einde

Vrijdag 15 november, 12-14 uur, met gratis lunch!

Voor sleutelfiguren in de wijk, iedereen is welkom!

Wijkcentrum Hatert
Couwenbergstraat 22 –
Ruimte B06

Radoud Universiteit

Driving Urban Transitions

Co-funded by the European Union